

καθ' ἃ προείπομεν, ὁ πρωτοσεβαστὸς ὑπέσχετο εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους φίλους καὶ ὕπαδους νὰ παραδώσῃ αὐτοῖς εἰς λεηλασίαν τὴν πόλιν καὶ νὰ καταστήσῃ δούλους αὐτῶν τοὺς Ἕλληνας. Ὁ Ἀνδρόνικος ἠδύνατο νὰ προλάβῃ πᾶσαν ρῆξιν διότι οἱ Φράγκοι ἀναγκαιῶς περιεφρόνησαν τὸν τοσοῦτον ἀνάξιον ἀναδειχθέντα προστάτην αὐτῶν καὶ προθύμως ἠθέλον διαγαῖει ἐν εἰρήνῃ πρὸς τὸν νέον τῶν πραγμάτων κυβερνήτην, ἅμα δὲν ἠθελε προσβάλει αὐτούς. Ἄλλ' ὁ Ἀνδρόνικος, ὅστις ἐπηρείδετο κυρίως ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς κατὰ τῶν ξένων ἀντιδράσεως, ἐνέδωκεν εἰς τὰς κραυγὰς τοῦ δήμου τοῦ μισοῦντος καὶ φθονοῦντος μέχρι θανάτου αὐτοῦ· καὶ ἐνῶ εἰσέτι διέτριβεν ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας προκατέπεμψε τὸ κράτιστον τῆς δυνάμεως μετὰ τοῦ στόλου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀγρίων ἐκείνων φυλετικῶν παθῶν. Ἐντεῦθεν φοβερὰ ἐξεργάγη ἐν τῇ βασιλευσῶσῃ σφαγῇ ὄλων τῶν δυτικῶν. Γυναῖκες καὶ παῖδες, ἱερεῖς καὶ μοναχοί, καὶ αὐτοὶ οἱ ἀσθενεῖς ἀνηλεῶς ἐθανατώθησαν· οὐκ ὀλίγοι ἐπωλήθησαν ὡς δοῦλοι εἰς τοὺς μωαμεθανούς· αἱ ἐμπορικαὶ ἀποθῆκαι ἐληλατήθησαν· αἱ ἐκκλησῖαι καὶ αἱ οἰκίαι κατεπυρπολήθησαν. Καὶ ὁ μὲν ἀπόλεμος ὄχλος ἀπόλετο οὕτως ἐλεεινῶς, οἱ δὲ μάχιμοι ἄνδρες ἐπιβάντες εἰς τὰ πλοῖα αὐτῶν ἐσώθησαν, ἀντεκδικούμενοι διὰ δεινοτάτης λεηλασίας ὄλων τῶν παραλίων τῆς Προποντιδος, διὰ τῆς καταστροφῆς πολλῶν μοναστηρίων, διὰ τῆς δηλώσεως πολλῶν πόλεων τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, διὰ τῆς συλλήψεως ὄλων τῶν ἐλληνικῶν πλοίων ὅσα συνήντησαν καθ' ὁδόν, καὶ διὰ τῆς ἐπὶ πολὺν χρόνον παρακώλυσεως τοῦ ἐν τῇ Μεσογείῳ ἐλληνικοῦ ἐμπορίου. Οὐδὲ εἰς τοῦτο περιορίσθησαν τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τῆς κατὰ τῶν Λατίνων γενομένης τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει σφαγῆς. Τὰ μεταξὺ τῶν δύο φυλῶν καὶ θρησκευμάτων πάθη τὰ πρὸ τοσοῦτου χρόνου· κυφορούμενα καὶ παροξυνόμενα ἐκορυφώθησαν διὰ τῆς συμφορᾶς ἐκείνης· καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐμελλον νὰ ἐπισυμβῶσιν ἐκ τούτου καταστροφαὶ δειναὶ καὶ ἀνεπανόρθωτοι.

Τοιοῦτοτρόπως ἐπροοιμίασεν εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῆς ἀρχῆς ὁ Ἀνδρόνικος Κομνηνός. Ἐπειτα διεπεραιώθη εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν παραλίαν, κατέλαβε τὰ βασίλεια, ἐχαιρέτισε τὸν βασιλέα, ἐφυλάκισε τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἀποκατέστησεν ὁπωσοῦν τὴν κοινὴν τάξιν καὶ ἡσυχίαν. Μετὰ δὲ ταῦτα προσηυχήθη μετὰ παρατάξεως ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Μανουήλ, καὶ τελευταῖον διέταξε τὴν στέψιν τοῦ Ἀλεξίου Β'. Ἡ τελετὴ αὕτη ἐγένετο μετὰ τῆς συνήθους πομπῆς ὁ ἄπιστος αὐτοῦ ἐπίτροπος, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Ἰησοῦ, ἀπεφάνετο ὅτι θέλει ζῆσει καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ ἀποθάνῃ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ ἐκείνου ὄρφανου. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξὺ οἱ πολυάριθμοι τοῦ Ἀνδρονίκου ὄπαδοι παρηγγέλλοντο νὰ ἰσχυρίζωνται ὅτι τὸ ἐτοιμόρροπον κράτος θέλει βεβαίως καταστραφῆ παιδὸς κυβερνῶντος, ὅτι ἡγεμῶν πολὺπειρος, τολμηρὸς ἐν πολέμῳ, σοφὸς περὶ τὴν διοικητικὴν ἐπιστήμην καὶ ὑπὸ τῶν μεταβολῶν τῆς τύχης διδαχθεὶς τὴν τέχνην τοῦ βασιλεύειν, ἠδύνατο μόνος νὰ σώσῃ τὴν πολιτείαν, καὶ ὅτι οἱ πολῖται ἅπαντες ὄφειλον νὰ ὑποχρεώσωσι τὸν ἀφιλόδοξον Ἀνδρόνικον νὰ ἀναλάβῃ τὸ βᾶρος τοῦ στέμματος. Αὐτὸς ὁ νέος βασιλεὺς ἠναγκάσθη νὰ ἐνώσῃ τὰς παρακλήσεις του μὲ τὰς ὁμοφώνους· ταύτας εὐχὰς καὶ νὰ ζητήσῃ συνάροντα. Πρὸ τούτου δ' ἔτι ἔδωκε δείγμα αἰσχροῦς εὐπειθείας, μαρτυροῦν ὅτι τὸ αἷμα τοῦ Μανουήλ ἐνοθεύθη πρὶν ἢ περάσῃ εἰς τὰς φλέβας τοῦ ἀγεννοῦς ἐκείνου υἱοῦ. Ὁ Ἀνδρόνικος ἠθέλεν ἐξάπαντος νὰ καταστρέψῃ τὴν βασιλίδα Μαρίαν. Ἡ δυστυχὴς αὕτη ἦτο ἀδελφὴ τῆς πάλαι ἐρωμένης αὐτοῦ Φιλίππης· ἀλλὰ τὰ πάθη εἶναι ἀμειλικτα. Ὄθεν, ἀφοῦ ἐδυσφήμησε τὴν ὑπόληψιν τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ παρώξυνε κατ' αὐτῆς τὸν ὄχλον, εἰσήγαγεν αὐτὴν εἰς δίκην ὡς ἔνοχον κακούργου συνεννοήσεως μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας. Αὐτὸς τοῦ Ἀνδρονίκου ὁ πρεσβύτερος υἱὸς Μανουήλ, νέος